

Teatrul de Stat din Wiesbaden, opera arhitecților Fellner și Helmer, autori și ai edificiului Teatrului Național din Iași.

OPERA ROMÂNĂ

LA WIESBADEN ȘI L'ÈGE

O coloană formată din șase autocare înainta în viteză pe noua autostradă București-Otopeni în zorii zilei de 13 mai. Impunătorul aerodrom, scâldat în lumina albastru însoțită a dimineților de primăvară, primea prin marile sale uși frontale, două sute cincizeci de soli ai Operei Române, porniți să-și demonstreze virtuțile artistice la prestigiosul Festival Internațional de la Wiesbaden, să se confrunte cu exigentul public al Stuttgartului și, în sfârșit, să poposească pe malurile Meusei, la Liège, întorcând, astfel, vizita făcută la București de excelentul ansamblu al Operei de Wallonie, în toamna anului trecut.

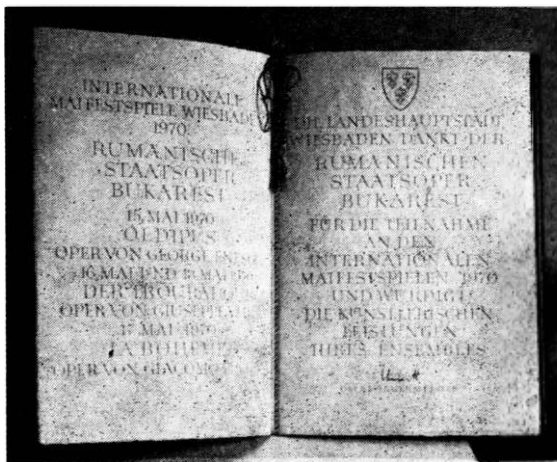
La poalele munților Taunus, Wiesbaden-ul emoțiilor noastre. De la începutul secolului, tradiționalul Festival Internațional care se desfășoară în această splendidă stațiune balneară întrunește an de an, ansambluri celebre și mari personalități din lumea muzicii și a teatrului. Pe scena frumosului teatru, — pe care arhitecții Fellner și Helmer — acciași care au proiectat și construit Teatrul Național din Iași — l-au amplasat, în anul 1893, în parcul din centrul orașului, între evoluțiile pline de grație ale balerimilor suedezi (Baletul regal din Stockholm) și replica modernă dată de Teatrul de Operă din Berlinul occidental (cu Lulu de Alban

Berg) — s-au situat anul acesta, și cele patru spectacole ale Operei Române: Oedip, Trubadurul (două seri) și Boema. A fost o adevărată bătălie artistică în care prima noastră scenă lirică și-a confirmat renumele unei vechi și bogate tradiții și în același timp și-a impus cu prestanță noua generație de cântăreți și concepțiile artistice, demonstrând — dincolo de toate acestea — nivelul ridicat la care se practică azi în țara noastră, genul liric. Publicul a răspândit cu entuziasme aplauze spectacolele (în unele seri am numărat peste 40 de chemări la rampă!) și presa de specialitate, cu aprecieri superlative. Ample cronici, pe câte o pagină întreagă de ziar — închinată spectacolelor noastre — încep cu asemenea elogii: „...Festivalul din luna mai 1970 a căpătat un accent extraordinar, important și convingător prin prezența românilor...: „...Bucuria stîrnită de ansamblul românesc a crescut pînă la fericire și entuziasm, depășind chiar și spectacolele de gală cu Ana Moffo și Mario del Monaco... Analizele, pline de înțelegere și competență subliniază deopotrivă virtuțile grupului de soliști („...Uimire peste uimire față de această bogăție de voci mari și frumoase!...”), ale excelentului ansamblu coral („...Corul bucu-reștean este de o disciplină, de o flexibilitate care te uimește. Oricare dintre membrii lui ar putea străluci ca solist pe scenă...”), ca și sonoritatea omogenă, plină de efect a orchestrei.

Interpretat ca vestire a libertății, ca victorie a Omului asupra destinului implacabil, Oedip s-a bucurat de o apreciere cu totul specială și a fost considerat, de asemenea, drept program-manifest al Operei Române în actuala ediție a Festivalului.

Succesul prezenței noastre la Festivalul de la Wiesbaden nu s-a limitat doar la impunerea capodoperei enesciene în atenția lumii muzicale: cu Trubadurul și Boema — opere care solicită o adevărată risipă de voci mari și frumoase — am confirmat demonstrativ, sub lumina reflectoarelor, concluziile trase de o lăcomică statistică apărută într-o revistă din Hamburg, în care se arată că, în ultimii zece ani, cântăreții români au cîștigat cele mai multe premii la concursurile internaționale de canto, că școala românească de canto a devenit azi un adevărat termen de comparație.

În 1968, opera de Stat din Stuttgart, în turneul pe care l-a întreprins la București, ne-a entuziasmat cu Elektra și Nunta înșingărată. Replica noastră, în 1970, a fost Trubadurul și Boema. Ne verificaserăm forțele la Wiesbaden, și Opera Română a venit la această confruntare, aureolată de unanimitate elogii, aparute și în articole de specialitate ale ziarelor de aici. Interesul stîrnit în rîndurile melomanilor din capitala Landului Baden-Württemberg de prezența primei noastre scene lirice (care venea să încununeze manifestările artistice și culturale desfa-

„Diploma de onoare“ a Festivalului din Wiesbaden, primită de Ansamblul Operei Române.

șurate la Stuttgart în cadrul „Săptămîinii românești“) s-a materializat, inițial, prin epuizarea biletelor la toate cele trei spectacole date și s-a transformat, după fiecare reprezentare, în furtuni de aplauze, însoțite de nenumărate strigăte de „bravo“.

Sub aceste auspicii atît de favorabile, am ajuns pe malurile inverzite ale Meusei, la Liège, oraș cu o tradiție de peste 250 de ani în domeniul artei lirice.

În această ultimă confruntare cu un public cu totul necunoscut, Trubadurul reprezenta, datorită distribuțiilor sale excelente, principala forță de atac, în timp ce cu Don Carlos (într-o viziune scenografică modernă — în care sobrietatea decorurilor e pusă să contrasteze cu bogăția și frumusețea costumelor de epocă) reinviăm pagini din glorioasa istorie a acestui popor.

Și de data aceasta, fața noastră de artă s-a bucurat de o primire însuflețită, de un succes, consfințit în cronicile apărute în presa locală.

Dar peste toate acestea, impresionantă a fost aici atmosfera de înțelegere și de caldă prietenie, născută în mod spontan încă din

prima zi a sosirii noastre la Liège. Sentimental acesta și-a pus amprenta atît pe orele febrile ale pregătirilor cît și peste cadrul sărbătoresc al spectacolelor.

Numai că bucuria succeselor raportate în cele trei centre culturale importante ale Europei (succese fără precedent în istoria de cincizeci de ani a Operei Române) au fost din păcate umbrite de vestea dezastruoaselor inundații ce bîntuiau țara. Nimeni dintre noi n-ar fi bănuît că dimineața însoțită de 13 mai care consfințea începutul unei noi etape în consacrarea internațională a artei românești, se înscria în același timp ca dată a unei negre dezlănțuiri a stihurilor pentru cei rămași acasă. Urmăream neputincioși, cu emoție, lupta întregului popor cu natura dezlănțuită; și am fost mișcați pînă la lacrimi cînd la Stuttgart, în timp ce ansamblul primea aplauze la scenă deschisă, în foaierele teatrului a fost așezată o urnă deasupra căreia un apel simplu și mișcător îndemna spectatorii, ce ieșeau entu-

ziasmați de la spectacol, să-și depună obolul pentru ajutorarea compatrioților noștri loviți de urgia apelor. Același lucru s-a repetat și la Liège, unde încă de la prima reprezentare s-au distribuit în sală apeuri asemănătoare.

* * *

Ecourile turneului în R.F. a Germaniei și Belgia nu s-au stins încă. Noi și noi articole și cronici vin să exprime părerea specialiștilor că Opera Română se numără azi printre cele mai importante ansambluri lirice din lume. E o realitate care obligă. Peste succesele personale ale soliștilor, peste neșpus de frumoasa impresie lăsată de ansamblul coral, peste realizările deosebite ale orchestrei, rămîne obligativitatea de a păstra acest bun cîștigat care se cheamă renume, prin neconținută strădanie de a ridica producțiunile primei noastre scene lirice mereu mai sus pe culmile artei.

Mircea Theodor Ciortea

„COANA CHIRIȚA“

la

Teatrul Națiunilor

„Teatrul Națiunilor“, ajuns în cel de al șaptesprezecelea an al existenței sale, și-a pus în primăvara lui '70 o întrebare fundamentală: cea a rostului său pe lume. Temperamentele optimiste, analizînd cauzele unei atît de grave neliniști, n-au ezitat să pună această alarmă și dezorientare pe seama vârstei nobilei instituții și să decreteze „criză de adolescență“. Realitatea e însă mai complicată căci dacă pînă acum cîtva timp „Teatrul Națiunilor“ ocupa în viața artistică internațională un loc singuratec și orgolios, el are astăzi de înfruntat nenumărate alte festivaluri mondiale. Nu-i apoi mai puțin adevărat că principiul care l-a însuflețit inițial (și anume cel de a prilejui un contact între oameni de teatru de pretulindeni, de a deschide — via Paris — drum larg unor valori specifice și necunoscute lumii), după ce și-a dat roadele a sfîrșit prin a deveni un criteriu destul de imprecis. Căci, la finele a aproape două decenii de viață, timp în care pe scena lui se perindaseră Berliner Ensem-

ble, Old Vic, Piccolo Teatro, Opera din Peking, Teatrul de Comedie din București, Teatrul Vahtangov, Teatrul Liric din Osaka, Teatrul Municipal din Tunis. Odin Teatre din Danemarca, marile descoperiri se efectuaseră și surprizele artistice nu puteau decît să se rarească. Mai ales că arta teatrului nu se reînnoiește în fiecare zi, mai cu seamă că alte competiții mondiale își făcuseră un punct de onoare din a căuta, descoperi și promova ultima noutate.

Așa se face că stagiunea 1970 a Teatrului Națiunilor n-a mai produs euforia de altădată ridicînd mai curînd un mîmunchi de probleme cu privire la țelurile și orizonturile lui viitoare. Și totuși spectacolele prezentate la „Odeon“ au provocat, cel puțin în rîndurile criticii, dispuțe aprinse, de o violență neobișnuită, unul din „fronturile“ presei pariziene constituîndu-l vreme de 25 de zile, „Teatrul Națiunilor“. Opiniile s-au încrucișat aprig în jurul spectacolelor Orlando Furioso (interpretat de Teatro Libero din Roma), Lo-